

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 271/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť K. K., K., zastúpenej advokátkou Mgr. V. D., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoP 291/07 a jeho rozhodnutím zo 16. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. K. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2008 doručená sťažnosť K. K., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. V. D., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva upraveného v čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoP 291/07 (sťažovateľka nesprávne označila číslo konania s. zn. „10 CoP“ namiesto „7 CoP“, ako to vyplýva z priloženého napadnutého rozsudku krajského súdu pozn.) a jeho rozsudkom č. k. 7 CoP 291/07-200 zo 16. mája 2007, ktorým krajský súd v odvolacom konaní o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č. k. 12 P 207/2006-37 z 3. mája 2007 v spojení s dopĺňacím rozsudkom tohto súdu č. k. 12P/207/2006-112 z 3. septembra zmenil prvostupňové rozhodnutie Okresného súdu Košice-okolie.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

„Sťažovateľka je starou matkou mal. detí S., N., nar. ..., M., nar..... a Sofie, nar. 18. 6. 2002. Dcéra sťažovateľky Mgr. S. S. - matka maloletých detí zomrela dňa 21. 12. 2006. Dcéra sťažovateľky pred svojou smrťou žila spoločne s deťmi u sťažovateľky. Mal. M. a N. boli počas života ich matky zverené rozhodnutím Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 5. 6. 2002 sp. Zn. Nc 271/02 do jej osobnej starostlivosti. Mal. S. sa narodila až po rozhodnutí súdu, t. j. o jej zverení súd nerozhodoval. Otec maloletých Mgr. M. S. bol voči dcére sťažovateľky počas jej života fyzicky a psychicky násilný. Mal. S. a jej matka žili prevažne v spoločnej domácnosti so sťažovateľkou a jej manželom od roku 2005. Otec sa na jej výchove nepodieľal. Po smrti dcéry sťažovateľky, v decembri 2006, ostala mal. S. s ňou bývať v spoločnej domácnosti, pričom citovo bola na ňu po smrti svojej matky naviazaná.

Dňa 09. 02. 2007 podala sťažovateľka na Okresný súd Košice - okolie návrh na zverenie mal. S. do svojej náhradnej rodinnej starostlivosti. Sťažovateľka odôvodnila svoj návrh predovšetkým skutočnosťou, že jej vnučka - mal. S. žije od mája 2005 prevažne v jej domácnosti. Je na prostredie u nej zvyknutá, chodí v M.i do škôlky, má u nej zariadenú aj detskú izbu. Následne dňa 13. 2. 2007 sťažovateľka požiadala aj o zverenie ďalšej vnučky - mal. N. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, z dôvodu, že aj ona domáce prostredie u nich dôverne pozná, často k starým rodičom chodí a sťažovateľka ako jej stará matka sa chce a je schopná sa o ňu postarať.

Kolízna opatrovníčka v konaní pred súdom prvého stupňa navrhla zveriť mal. S. do náhradnej osobnej starostlivosti sťažovateľky a mal. N. a M. ponechať v starostlivosti ich

otca. Zároveň navrhla upraviť styk sťažovateľky s mal. M. a N.. V rámci konania pred súdom prvého stupňa bolo vykonané aj znalecké dokazovanie. Znalec I. L. v rámci ním vypracovaného znaleckého posudku č. 2/2007 konštatoval, že psychické potreby mal. S. v čase vykonanie znaleckého posudku v plnej miere saturuje sťažovateľka, ktorá pre mal. S. predstavuje alternatívu zosnulej matky. Znalec odporučil zveriť mal. S. do starostlivosti sťažovateľky. Na základe vykonaného dokazovania Okresný súd Košice - okolie rozsudkom zo dňa 3. 05. 2007 zveril mal. S. do náhradnej osobnej starostlivosti sťažovateľky a otca zaviazal prispievať na výživu mal. sumou 2.500 Sk mesačne. Zároveň súd prvého stupňa upravil styk otca s mal. S. a zamietol návrh sťažovateľky v časti, v ktorej sa domáhala zverenia mal. N. do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že sťažovateľka má vytvorené vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa spočívajúce predovšetkým v osobnom prístupe, príbuzenskom a citovom vzťahu k mal. S.. Súd prvého stupňa opieral svoje rozhodnutie predovšetkým o závery znaleckého dokazovania, z ktorého okrem iného vplynulo, že sťažovateľka je vhodným typom pre suplovanie materskej role vo vzťahu k mal. S..

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, čo do výroku o zverení mal. S. do náhradnej osobnej starostlivosti sťažovateľky, podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej. Do rozhodnutia odvolacieho súdu otec mal. dňa 9.8.2007 násilne zobral mal. N. sťažovateľke, s tým, že odvtedy zabraňuje ich vzájomnému kontaktu. Otec maloletých nikdy neposkytoval a ani v súčasnosti neposkytuje deťom riadnu starostlivosť, deti sú často samé doma, nemajú zabezpečenú stravu a nie je vylúčené, že otec je voči nim násilný.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 10 CoP 291/07-200 zo dňa 16. 05. 2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil čo do výroku napadnutom odvolaním otca a návrh sťažovateľky o zverenie mal. S. do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietol a zároveň upravil styk sťažovateľky s mal. S.. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo sťažovateľke doručené dňa 24. 06. 2008. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vychádzal predovšetkým zo zásady, podľa ktorej majú deti ústavné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Podľa všeobecného súdu zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby je výnimkou zo zásady, že starostlivosť o výchovu a všestranný vývoj mal. dieťaťa je predovšetkým právom a povinnosťou jeho rodiča.

Odvolací súd vo veci doplnil dokazovanie prešetrením pomerov v rodine otca

a sťažovateľky prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a oboznámením sa so správami z materskej škôlky, ktorú navštevuje mal. S.. Podľa názoru odvolacieho súdu neboli v konaní preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zverenie mal. S. do náhradnej osobnej starostlivosti sťažovateľky. Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní bolo preukázané, že otec zabezpečuje mal. S. od augusta 2007 všestrannú výchovu a záujem maloletej si vyžaduje, aby vyrastala so svojimi súrodencami.

Citované rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. mája 2008, doručené sťažovateľke 24. júna 2008, je posledným rozhodnutím vo veci. “.

Svoju „sťažnosť“ odôvodňuje sťažovateľka nasledujúcim spôsobom.

Porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv)

Podľa názoru sťažovateľky došlo postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie. Ako vyplýva z konštantnej judikatúry ústavného súdu z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu účinne sa zaoberať námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán v konaní, s výhradou, že majú význam pre rozhodovanie (ÚS 46/05). Ústavný súd v rámci svojej ustálenej judikatúry niekoľkokrát taktiež konštatoval, že všeobecné súdy sú povinné rozhodovať na základe aplikácie noriem slovenského právneho poriadku, alebo noriem, ktorých použitie tento právny poriadok umožňuje.

Podľa názoru sťažovateľky postupom krajského súdu došlo k porušeniu tejto zásady.

Sťažovateľka má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je z hľadiska preskúmateľnosti presvedčivé a je ústavne nekonformné. Všeobecný súd sa v odôvodnení rozhodnutia nedostatočným spôsobom vysporiadal so skutočnosťami, ktoré vyplynuli z dokazovania a ktoré mali vplyv na rozhodnutie vo veci samej. V rámci vykonaného dokazovania súd neprihliadol, resp. nedostatočne prihliadal na skutočnosti a dôkazy mu boli predložené alebo navrhované, aby vykonal v rámci konania a ktoré mali význam pre rozhodnutie vo veci. Sťažovateľka si je vedomá zásad a pravidiel hodnotenia a vykonávania dôkazov všeobecnými súdmi, avšak má za to, že v uvedenom prípade súd na základe takto vyhodnoteného dokazovania a nevykonaním navrhovaných dôkazov dospel k skutkovým a právnym záverom, ktoré sú svojvoľné a neudržateľné a znamenajú porušenie práva sťažovateľky na spravodlivý proces. Krajský súd mal podľa názoru sťažovateľky brať

pri svojom rozhodovaní do úvahy a vysporiadať sa s tvrdeným násilným správaním zo strany otca voči zosnulej matke maloletých detí a aj voči samotným maloletým deťom. Súd v tomto smere nesprávne vyhodnotil závery znaleckého dokazovania, kedy úplne opomenul závery znalca týkajúce sa existencie pomerne vysokej latentnej agresivity u otca maloletej. Súd nedostatočne prihliadol na skutočnosť, že otec maloletej S. jej nezabezpečoval od jej narodenia riadnu starostlivosť, vyhlasoval, že mal. S. nie je jeho dieťa. Taktiež súd sa nedostatočne vysporiadal so zmenou okolností, ku ktorým došlo v priebehu konania (odňatie mal. . zo starostlivosti sťažovateľky jej otcom). Krajský súd tým, že nevykonal po zmene pomerov opätovné znalecké dokazovanie, tak ako to navrhovala kolízna opatrovníčka, zasiahol značným spôsobom do práv sťažovateľky a aj práv mal. dieťaťa, ktorých porušenie však v tomto konaní nie sú namietané. Všeobecný súd nedostatočným spôsobom posúdil aktuálny vzťah mal. S. a otca po zmene pomerov, t. j. po jej odňatí zo starostlivosti sťažovateľky otcom v priebehu konania. Sťažovateľka má za to, že uvedený postup a rozhodnutie krajského súdu predstavuje zásah značnej intenzity do jej práv garantovaných ústavou a medzinárodným dohovorom.“

V nadväznosti na tieto skutočnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Krajský súd v Košiciach postupom a rozhodnutím v konaní vedenom pod sp. značkou 10 CoP 291/2007 porušil základné ľudské práva a slobody sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a ľudských práv a základných slobôd podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd.

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. 05. 2008, spisová značka 10 CoP 291/2007-198, sa zrušuje.

Ústavný súd vracia vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Košiciach.

Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť jej a jej právnej zástupkyňi trovy konania a trovy právneho zastúpenia na Ústavnom súde v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané

oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, III. ÚS 21/06).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namieta, že rozhodnutie krajského súdu nie je z hľadiska preskúmateľnosti presvedčivé a ústavne konformné, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal so skutočnosťami, ktoré vyplynuli z dokazovania a ktoré mali vplyv na rozhodnutie vo veci samej, a že závery krajského súdu sú svojvoľné a neudržateľné. Vytýka krajskému súdu, že opomenul závery znalca týkajúce sa latentnej agresivity otca a nevykonal opätovné znalecké dokazovanie.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol:

„Odvolací súd na pojednávaní nariadenom podľa § 214 ods. 1 O. s. p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom v napadnutej časti aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm. a) O. s. p., doplnil dokazovanie prešetrením pomerov v rodine otca a starej matky, správami Základnej školy a Materskej školy v Č. dospel k záveru, že odvolanie otca je opodstatnené.

Výrok rozsudku o zamietnutí návrhu starej matky na zverenie mal. N. do jej osobnej starostlivosti nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť, preto nebol v odvolacom konaní preskúmaný (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 45 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem mal. dieťaťa, súd môže zveriť mal. dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

Starostlivosť o deti a ich výchovu je ústavným právom rodičov tak, ako je ústavným

právom detí právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Ďalšie osoby môžu nahradiť výchovné pôsobenie rodičov, iba ak žiadny z rodičov nemôže, resp. nechce svoje úlohy vo výchove dieťaťa plniť. Pokiaľ by rodič svoje úlohy pri výchove detí zanedbával, alebo by svojím osobným životom a správaním nebol príkladom svojim deťom vzhľadom na to, že jeho osobný život nie je v súlade so všeobecne uznávanými morálnymi normami, mohlo by to mať za následok, že súd zasiahne do jeho rodičovských práv; v takom prípade mal. dieťa zverí buď do osobnej starostlivosti druhému rodičovi, ktorý splňa potrebné podmienky a iná k tomu vytvorené predpoklady, alebo ak ani druhý rodič tieto podmienky a predpoklady nespĺňa, zverí dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča, alebo urobí iné vhodné výchovné opatrenie. Zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby je výnimkou zo zásady, že starostlivosť o výchovu a všestranný vývoj mal. dieťaťa je predovšetkým právom a povinnosťou jeho rodičov a predpokladom pre vyslovenie tohto výchovného opatrenia je, že vyžaduje to záujem mal. dieťaťa. Ak zomrie jeden z rodičov, tak je právom, ale aj zákonnou povinnosťou druhého rodiča mal. dieťa vychovávať v súlade s ust. § 28 Zákona o rodine. Zverenie dieťaťa náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby rovnako aj v takomto prípade je výnimkou zo zásady, že starostlivosť o výchovu a všestranný vývoj mal. dieťaťa je predovšetkým právom a povinnosťou jeho rodiča. Toto výnimočné opatrenie musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že zostávajúci rodič nie je schopný náležitým spôsobom riadnu výchovu dieťaťa zabezpečiť, preto výchova u inej fyzickej osoby je v záujme dieťaťa.

Odvolací súd doplnil dokazovanie prešetrením pomerov v rodine otca a starej matky a zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice z 19. 3. 2008 zistil, že otec býva s deťmi v 2-izbovom obecnom byte, ktorý je kompletne zariadený štandardným nábytkom, hygiena v domácnosti je na primeranej úrovni, deti majú zariadenú detskú izbu, v ktorej má každé z nich vlastné lôžko a staršie deti majú písacie stoly. Stará matka býva s manželom v poschodovom dome, ktorý je rovnako kompletne zariadený štandardným nábytkom, hygiena domácnosti je na primeranej úrovni a na poschodí majú deti samostatnú miestnosť. Maloleté deti N. a M. pri rozhovore so sociálnou pracovníčkou prejavili vôľu navštevovať starú mamu a súhlasila s tým aj mal. S., ak pôjde spolu sú súrodencami. Zo správy Základnej školy Č. zistil, že mal. deti N. a M. v súčasnom školskom roku nevyneškali ani

jednu vyučovaciu hodinu, dosahujú veľmi dobrý až výborný prospech, mal. N. sa zúčastňuje rôznych recitačných súťaží, navštevuje záujmové krúžky a mal. M. dosahuje výborné výsledky v športe. Zo správy materskej školy Č. zo 17. 3. 2008 zistil, že mal. S. navštevuje predškolské zariadenie od 24. 9. 2007, prichádza a odchádza z materskej školy v doprovode otca prípadne staršej sestry Natálie, ktorá má riadne overené splnomocnenie pre tento výber a bydlisko detí je v priestoroch areálu materskej školy. Otec sa pravidelne zaujíma o výsledky dieťaťa, konzultuje s triednou učiteľkou správanie, výchovno-vzdelávacie úspechy alebo problémy, aktivity, ktorých sa maloletá dcéra zúčastňuje v rámci ponuky a potrieb materskej školy ako napr. rôzne vystúpenia a krúžky. Podľa vyjadrenia učiteliek je o mal. Sofiu vzorne postarané, žiadne nedostatky neboli zistené a poznatky riaditeľky sú zhodné s názorom pedagógov.

Odvolačný súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa doplneného odvolacím súdom dospel k odlišnému právnemu záveru, preto podľa § 220 O. s. p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti a návrh starej matky na zverenie mal. Sofie do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu konania dospel k presvedčeniu, že neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zverenie mal. S. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Z preskúmaného spisu nepochybne vyplýva, že výchova mal. Sofie zabezpečovaná otcom od augusta 2007 je všestranná, sústavná a dôsledná a záujem maloletej si jednoznačne vyžaduje, aby vyrastala so svojimi súrodencami a otcom, ktorý vytvoril deťom vyrovnané rodinné prostredie s dobrými podmienkami bývania, širším zabezpečením ich životných potrieb a jeho doterajšia starostlivosť o deti dokazuje, že je schopný efektívne zastávať rolu otca aj vo vzťahu k mal. S., ako to vyplýva aj zo znaleckého posudku znalca PhDr. I. L. zo 6. 3. 2007. Nemožno spochybňovať rolu dobrej a láskavej starej mamy, ktorá zabezpečovala starostlivosť o mal. Sofiu a poskytla jej pocit ochrany a lásky v čase ťažkej životnej situácie rodiny, ale stratu vlastnej dcéry (matky dieťaťa) možno ľudsky chápať, ale nie je možné posúdiť ako právo starej matky pre materskú rolu bez preukázania iných rozhodujúcich skutočností, ako to vyplýva z ust. § 45 ods. 1 Zákona o rodine.

Podľa § 25 ods. 5 vety prvej Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme mal. dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi

osobami.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že v záujme dieťaťa bude, aby sa mohlo stykať s blízkymi osobami, ku ktorým prechováva najmä citový vzťah, napr. k starým rodičom, s ktorými s matkou (s otcom) pred jej smrťou bývalo a vzhľadom na pomery v rodine sa starým rodičom (iným blízkym osobám) styk s dieťaťom neumožňuje, resp. priamo zabraňuje. Umožnenie (upravenie) styku mal. dieťaťa s pomerne široko koncipovaným okruhom blízkych osôb v zmysle § 116 OZ dáva súdu dostatočne veľký priestor pre rozhodovanie o úprave styku mal. dieťaťa s osobami, ktoré pozitívne môžu obohatiť jeho celkový, najmä však jeho citový vývoj. Súd musí vždy skúmať, či takáto úprava styku bude v záujme dieťaťa a či si to budú vyžadovať pomery v rodine, teda, či by nedošlo k citovému strádaniu, či by rozvoj dieťaťa bol úplný najmä po stránke citovej, rozumovej a mravnej, pokiaľ by dieťaťu nebolo umožnené stretávať sa s týmito osobami.

Odvolačí súd vychádzajúc zo záveru znaleckého posudku, že maloleté deti majú emočne pozitívny vzťah k starej matke a tiež so zreteľom na pomery v rodine, najmä vzťah otca a starej matky, poznačený dlhodobým vzájomným konfliktom, dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre úpravu styku v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením § 25 ods. 5 Zákona o rodine. Pri rozhodovaní o rozsahu styku zohľadnil okolnosti na strane mal. detí, najmä ich vek, denný režim so zreteľom na školské povinnosti, ako aj okolnosti na strane starej matky, najmä časové a hospodárske možnosti a vzdialenosť ich bydliska. Odvolačí súd tiež poukazuje na odbornú radu znalca PhDr. I. L. na strane 10 znaleckého posudku zo 6. 3. 2007, kde apeluje na zodpovednosť starej matky a otca, aby pre dobro detí zachovali a udržiavali to, Čo je pre ich zdravý vývin nevyhnutné, t. j. potencovali vzťah k starej matke resp. k otcovi, aj keď priama komunikácia medzi nimi bude akokoľvek mizerná.

Odvolačí súd dospel k záveru, že znalecký posudok PhDr. I. L. zameraný aj na posúdenie osobnostných predpokladov otca pre výchovu mal. Sofie a vzťah detí k otcovi je relevantným odborným záverom pre rozhodnutie vo veci a navyše ani dokazovanie vykonané odvolacím súdom nevyvolalo potrebu ďalšieho znaleckého dokazovania, preto návrhu na jeho nariadenie nevyhovelo.“

Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov

viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv účastníkov konania, ktoré sú chránené zákonmi, by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovaných ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Ústavný súd sa pri výkone svojej funkcie podľa ústavy zameriava na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie vnútroštátnych právnych predpisov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a slobodách. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. rozhodnutia I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak nestalo.

Ústavný súd z predmetného rozsudku krajského súdu zistil, že jeho odôvodnenie je dostatočne vyčerpávajúce a krajský súd v ňom reagoval na všetky zásadné argumenty, ktoré sťažovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcu podanom proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie uviedla.

Podľa názoru ústavného súdu nejestvuje taká príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľky a postupom krajského súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení označených práv sťažovateľky. Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Skutočnosť, že sťažovateľka nesúhlasí s rozhodnutím všeobecného súdu o zverení maloletej vnučky do starostlivosti otca po zistení a posúdení relevantných skutkových a právnych okolností nevyhnutných na rozhodovanie súdu, neznamená súčasne aj porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Preto ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11 . septembra 2008